

Forord

Fellesskap, konflikt og politikk. Spenninger i kunst- og kulturfeltet er et resultat av forskningsprogrammet Kunst og sosiale fellesskap. Gjennom to perioder (2018–2021 og 2021–2023) har Kulturrådet i Norge og Statens Kunstfond i Danmark samarbeidet om dette programmet. Utgangspunktet er en ambisjon om å synliggjøre den samfunnsmessige betydningen av et mangfoldig og tilgjengelig kunst- og kulturliv. Denne boka presenterer forskningsbidrag som mottok finansiering fra den andre perioden av forskningsprogrammet, samt to bestilte artikler.

Den første perioden av Kunst og sosiale fellesskap resulterte i boka *Kunstskapte fellesskap* (2022). Sentrale spørsmål her dreide seg om fellesskap og fellesskapsforståelser som preger ulike kunst- og kulturoffentligheter. Videre dreide det seg om offentligheter som bidrar til at det dannes nye former for fellesskap blant publikum, deltakere, utøvere og skapere. Med utgangspunkt i empiriske casestudier av ulike kunstprosjekter inviterte *Kunstskapte fellesskap* til samtale om hva fellesskap i og rundt kunsten er og kan være.

I denne andre programperioden ble blikket løftet mer mot en kulturpolitisk horisont. Målet har vært å skaffe til veie innsikt om endringer og strid knyttet til *fellesskap*, både som begrep og kulturpolitisk verdi, og som omdreiningspunkt i den kulturpolitiske debatten. Kulturpolitikkenes skiftende begrunnelser, verdier og forutsetninger var sentralt i denne programperioden, som skulle frembringe kunnskap om hvordan *fellesskapsforståelser* tilegnes, endres og bestrides innenfor kunstfeltet. Felles for artiklene i boka er at de fra ulike perspektiver, med utgangspunkt i et forskjelligartet empirisk materiale, diskuterer problemstillinger knyttet til disse temaene.

Som redaktører for *Fellesskap, konflikt og politikk. Spenninger i kunst- og kulturfeltet* håper vi at denne boka vil bidra til ytterligere

refleksjon og kunnskapsutvikling om kulturlivets mangefasetterte fellesskap og fellesskapsforståelser. Ikke minst håper vi at artiklene kan gi innsikt i hvordan fellesskap er viklet sammen med forhandlinger og konflikter.

Vi vil benytte anledningen til å takke programstyret for Kunst og sosiale fellesskap, Lise Saunte i Statens kunsthøgskole og tidligere prosjektleder for forskningsprogrammet, Ellen Aslaksen. Vi ønsker også å takke de ansatte i avdeling for kulturanalyse i Kulturdirektoratet, som er Kulturrådets sekretariat, for godt samarbeid i programperioden. Takk rettes også til alle fagfeller som har kommet med nyttige og konstruktive innspill til artiklene i boka. Til sist, men slett ikke minst, vil vi takke alle forfatterne som hver og en har lagt ned et solid stykke arbeid i å fremskaffe og formidle innsikter om kunst- og kulturfeltets flettverk av fellesskap, konflikt og politikk.

Oslo og Moss, 5. oktober 2023

Anne Ogundipe og Arild Danielsen